

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 4283/20
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Верице Смиљанићи судије Снежане Илић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „TIN DRUM MUSIC“ д.о.о. Београд, ул. Кондина бр. 1, против тужених 1. „ПРВА ТЕЛЕВИЗИЈА“ д.о.о. Београд, Аутопут за Загреб бр. 22, и 2. „EMOTION PRODUCTION“ д.о.о. Београд, ул. Теразије бр. 43, које заступа Круна Савовић, адвокат из Београда, ул. Македонска бр. 30, ради повреде ауторског права, вредност предмета спора 6.388.362,00 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду 48 П 783/18 од 15.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 48 П 783/18 од 15.06.2020. године у ставу I изреке пресуде.

II УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 48 П 783/18 од 15.06.2020. године у ставовима II, III, IV и V изреке пресуде и у наведеном делу спис предмета враћа се првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке утврђено је да су тужени повредили искључива имовинска ауторска права тужиоца на музичким ауторским делима ближе наведеним у овом ставу изреке, тако што су иста неовлашћено бележили и умножили звучним и визуелним снимањем, као и изменили, а све у оквиру четврте сезоне емисије „.....“. Ставом II изреке туженима је забрањено да врше повреду искључивог ауторског права тужиоца даљим неовлашћеним коришћењем ауторских дела ближе одређених у ставу I изреке. Ставом III изреке тужени су обавезани да у дневним новинама „.....“ и „.....“ који се дистрибуирају на територији Београда и целе Србије, о свом трошку објаве изреку пресуде у року од пет дана од дана правноснажности исте. Ставом IV изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате троструки износ уобичајене накнаде у висини од 6.388.362,00 динара са законском затезном каматом од 14.02.2018. године до исплате. Ставом V изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкова парничног поступка.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду у ставовима IV и V изреке из свих законом прописаних разлога. Истиче да је првостепени суд доносио

одлуку из става IV изреке побијане пресуде погрешно применио правила о терету доказивања из члана 231. Закона о парничном поступку, имајући у виду да је утврдио да тужилац има својство носиоца искључивих имовинских ауторских права и да су тужени повредили та права тужиоца. Како у смислу члана 19. Закона о ауторском и сродним правима носилац имовинског ауторског права има право на накнаду за свако искоришћавање по самом закону, сматра да тужилац није имао обавезу да докаже своје право на накнаду. Указује и на повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да одлука из става IV изреке побијане пресуде противречи сама себи и разлозима исте пресуде. Сматра да је погрешан став првостепеног суда да уобичајена накнада представља просечну накнаду, коју је аутор остварио од ауторског дела његовим економским искоришћавањем у дужем временском периоду или у целом периоду економског искоришћавања, јер овај став није утемељен у законским одредбама и супротан је члану 206. Закона о ауторском и сродним правима. Наводи да је тужилац доказао висину уобичајене накнаде, јер је доставио доказ о уговореној накнади поводом истоветне врсте коришћења ауторских дела из каталога тужиоца у истом типу емисије, па је то износ који би тужилац наплатио од тужених на име бележења и умножавања ауторских дела, као и за измену истих у оквиру четврте сезоне емисије „.....“ да је коришћење од стране тужених било законито. Истиче да суд није применио одредбе чланова 192. став 4. и 232. Закона о парничном поступку, услед чега се одлука првостепеног суда не може испитати. Предлаже да Привредни апелациони суд преиначи побијану пресуду у ставовима IV и V изреке или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Благовременом жалбом тужени побијају исту пресуду у ставовима I, II, III и V изреке из свих законом прописаних разлога. Посебно указују на битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да у побијаној пресуди нису наведени разлози о битним чињеницама, док су дати разлози нејасни и противречни. Осим тога, указују на повреду из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку у вези са чланом 155. истог закона. Истичу да је погрешан закључак првостепеног суда да тужени нису спорили да је дошло до синхронизације предметних музичких дела у емисији „.....“, јер су тужени истицали да је заправо реч о емитовању, за које је уредно плаћена накнада колективним организацијама за остваривање ауторског и сродних права. Тужени на рочишту одржаном 15.06.2020. године нису спорили да се на приложеним DVD налази емитован садржај, али су оспорили опис, јер тужилац користи термине попут „измена музике“, „измена аранжмана“, док тужени тврди да је реч о емитовању, а не измени. Наводе да коришћене музичке нумере ни на који начин нису прилагођаване, нити су мењане да би се добило ново изведено оригинално ауторско дело, већ се радило о емитовању предметних дела, за које је уредно плаћена законом прописана накнада. Тужени указују и на погрешну примену чланова 67. и 63. став 4. Закона о ауторском и сродним правима, наводећи да у ситуацију у којој је уступање имовинских права предметно, просторно и временски ограничено не долази до преноса права у целини, те да тужиоцу није пренето право да о субјективном праву трећих лица води спор у своје име. Осим наведеног истичу да је првостепени суд погрешно применио чланове 20, 31. и 61. Закона о ауторском и сродним правима, док је пропустио да примени чланове 17. и 60. истог закона. Ово из разлога што сматрају да тужилац није активно легитимисан у предметном спору, јер је право на заштиту интегритета дела лично-правно овлашћење, односно морално право аутора, док су тужиоцу пренета само одређена имовинска права, а која права не обухватају право на заштиту интегритета дела, које има искључиво аутор. Предлажу да Привредни

апелациони суд преиначи побијану пресуду у ставовима I, II, III и V изреке или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговором на жалбу тужилац оспорава све жалбене наводе тужених и предлаже да се жалба тужених одбије, а првостепена пресуда потврди у делу у коме се побија жалбом тужених.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана, а да је жалба тужених неоснована у погледу одлуке из става I изреке побијане пресуде, док је у преосталом делу основана.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. У погледу одлуке из става I изреке побијане пресуде нема ни повреде из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју се без основа указује жалбом тужених. У наведеном делу побијана пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама, који су у складу са стањем у спису предмета.

Предмет туженог захтева је утврђење да су тужени повредили искључива имовинска ауторска права тужиоца на музичким делима ближе наведеним у ставу I изреке побијане пресуде, тако што су иста неовлашћено бележили и умножавали звучним и визуелним снимањем, као и изменили, а све у оквиру четврте сезоне емисије „.....“, забрана туженима да врше повреду искључивог ауторског права тужиоца даљим неовлашћеним коришћењем истих ауторских дела, те обавеза објављивања изреке пресуде у дневним новинама „.....“ и „.....“ који се дистрибуирају за територију Београда и целе Србије. Осим наведеног, предмет тужбеног захтева је и новчано потраживање тужиоца у износу од 6.388.362,00 динара са припадајућом законском затезном каматом на име троструког износа уобичајене накнаде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је дана 01.01.2012. године закључио уговор са „Schubert music publishing E.U.“ као издавачем, којим је издавач именован тужиоца за свог подиздавача на територији Србије и Црне Горе у погледу свих музичких дела, већ постојећих и стечених током периода важења уговора, а која су под надзором издавача, између осталих и ексклузивно право на механичко умножавање дела, укључујући право на давање овлашћења другима за израду мастер снимака, препева, дистрибуцију и продају тих копија, право на јавно извођење дела или њихових делова преко свих могућих средстава, ексклузивна „онлајн“ права, право на синхронизацију дела, право на адаптацију и аранжирање дела. Наведени уговор закључен је на период од две године почев од 01.01.2012. године са уговореним аутоматским обнављањем годину за годину, уколико нека од уговорних страна не откаже уговор 60 дана пре завршетка текућег годишњег периода. Наведеним уговором тужилац је овлашћен да штити сва права и дела и њихова ауторска права на територији овлашћења било у име издавача или подиздавача или на неки други начин. Тужилац је дана 07.12.2005. године закључио уговор са „Warner/Chappell music GMBH & CO.KG, Germany“, као власником права на период од 01.01.2005. године од 31.12.2006. године, са уговореним аутоматским продужавањем уговора на период од шест месеци, све док нека од уговорних страна не раскине уговор писменим обавештењем најмање три месеца унапред. Овим уговором тужиоцу је пренето искључиво овлашћење да током периода важења уговора располаже свим власниковим правима над композицијама на целој територији овлашћења, осим у случајевима наведеним у уговору, а тужилац је овлашћен да на територији остварује и штити права над композицијама и ауторска права везана за њих. Компанија „Warner Chapell Music“ је писаним одобрењем од 12.02.2018.

године, тужиоцу дала одобрење да покрене и води спор против тужених због повреде права на композицијама ближе наведеним у овом одобрењу, а које су обухваћене тужбеним захтевом. На основу Издавачког уговора закљученог дана 01.05.2004. године између правног претходника тужиоца, као издавача, и АА, као писца - аутора, тужилац је стекао ексклузивна материјална права писца на снимке и носаче звука на свим средствима у облицима коришћења наведеним у овом уговору, дозволу за синхронизовање неке композиције са аудиовизуалним делима, као и искључиво и ексклузивно право на коришћење и експлоатацију композиција и то током периода који је раван законом прописаном периоду током којег је ауторско право заштићено. Тужилац је стекао и прао на даљу асигнацију ауторских права на композиције, у целини или делимично, као и право на лицензирање осталих трећих страна да врше експлоатацију и да користе композиције по роковима и условима из уговора. На основу Ауторског уговора закљученог 01.02.2008. године између правног претходника тужиоца, као издавача, и ББ, као аутора, тужилац је на композицијама наведеним у овом уговору стекао имовинска права аутора у следећим облицима коришћења: јавно саопштавање, јавно извођење, емитовање, изнајмљивање и закуп, емитовање путем аудио и аудиовизуелних жичних и бежичних преноса, укључујући сателитско кабловско емитовање, снимање на свим врстама носача звука и слике, умножавање свим средствима за умножавање познатим у тренутку потписивања уговора, убележавање у компјутерску меморију укључујући емитовање и дистрибуцију свим врстама компјутерских мрежа укључујући интернет, синхронизовање композиција са визуелним и аудиовизуелним делима, прераду/адаптацију композиција за потребе оглашавања и звука мобилних телефона и друго, на територији Републике Србије на период који је једнак периоду заштите ауторских права на ауторским делима одређеним у закону. Тужилац је дана 26.12.2013. године као издавач закључио Ауторски уговор са ВВ као аутором, чији је предмет уступање имовинских права аутора на ауторским делима насталим до дана потписивања уговора издавачу под роковима и условима дефинисаним уговором, па је тужилац на основу овог уговора стекао искључива имовинска права на композицијама аутора у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору. Исти је закључен на период од три године, са уговореним аутоматским продужењем уговора на још две године уколико ни једна од уговорних страна писменим путем не раскине уговор. На основу Ауторског уговора закљученог дана 04.04.2007. године између тужиоца као издавача и ГГ као аутора, тужилац је стекао имовинска права аутора на ауторским делима насталим до дана потписивања уговора у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору на период који је једнак периоду заштите ауторских права на ауторским делима одређеном у Закону о ауторском и сродним правима. Тужилац је даље дана 09.04.2014. године закључио Ауторски уговор у својству издавача са ДД, као аутором и на основу овог уговора стекао искључива имовинска права на композицијама аутора у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору на период од три године, који се аутоматски продужава уколико ни једна од уговорних страна писменим путем не раскине уговор. Ауторским уговором од 30.09.2016. године, закљученим са ЋЋ тужилац је на ауторским делима насталим до дана потписивања уговора и делима која настану током трајања уговора, стекао искључива имовинска права на композицијама овог аутора у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору на период од три године са уговореним аутоматским сукцесивним продужавањем за по једну годину уколико ни једна од уговорних страна писаним путем не раскине уговор. Овим уговором аутор је дао право тужиоцу да на целој територији може пред надлежним судовима остваривати и штитити права на композицијама како у своје име и за свој рачун, тако и у име и за рачун аутора. Тужилац

је дана 30.06.2017. године закључио уговор са ЕЕ, као аутором и на основу овог уговора стекао имовинска права аутора на ауторским делима насталим до дана потписивања уговора и делима која настану током трајања уговора и то у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору на период од три године, који се аутоматски сукцесивно продужава за по једну годину уколико ни једна од уговорних страна писменим путем не раскине уговор. Овим уговором дато је право тужиоцу да на целој територији може пред надлежним судовима, установама или органима, остваривати и штитити права на композицијама у своје име и за свој рачун и у име и за рачун аутора. Ауторским уговором закљученим дана 18.03.2014. године између тужиоца и ЖЖ, као аутора, на тужиоца су пренета искључива имовинска права на композицијама аутора у облицима коришћења ближе наведеним у овом уговору на период од три године, који се аутоматски продужава уколико ни једна од уговорних страна писаним путем не раскине уговор. Тужилац је дана 11.05.2015. године закључио и Уговор о подиздавању са привредним друштвом „Студио ММИ“ д.о.о. Београд у својству издавача, док је тужилац наведени уговор закључио у својству подиздавача. Овим уговором тужилац је именован за подиздавача у погледу свих музичких дела на територији Републике Србије и Црне Горе већ постојећих и стечених током периода важења уговора, па је тужилац на основу овог уговора, између осталих, стекао и ексклузивно право на механичко умножавање дела, укључујући и право на давање овлашћења другима за израду мастерс снимака, препева, дистрибуцију и продају тих копија, право на синхронизацију, право на адаптацију и аранжирање дела на период који је једнак периоду заштите ауторских права на ауторским делима одређеном у Закону о ауторском и сродним правима. Тужилац је такође овим уговором стекао овлашћење да штити сва права и дела и њихова ауторска права на територији овлашћења, било у име издавача или подиздавача или на неки други начин.

У првостепеном поступку је утврђено да је тужилац Одлуком од 11.01.2016. године утврдио да накнада за уградњу (синхронизацију) домаћих и иностраних музичких ауторских дела у ТВ емисију у којој се доминантно користи музика за уделе у ауторским имовинским правима која контролише тужилац износи 18.000,00 евра по сезони емисије у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан фактурисања. Тужилац је Уговором о неискључивом уступању права на коришћење ауторских дела закљученим дана 11.08.2016. године између тужиоца, као даваоца лиценце и привредног друштва „Connect Live Media Plus“ д.о.о. Београд, као стицаоца лиценце уступио овом привредном друштву коришћење каталога у емисији под називом „.....“ сезона .....године за уговорену накнаду у току једногодишњег периода од 18.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан фактурисања. Првостепени суд утврђује да је првотужени на својој интернет страници под опцијом „.....“ постављао епизоде четврте сезоне наведене емисије, поред којих видеа су се налазили банери са разним рекламним садржајима. Даље је утврдио да је друготужени на каналу који се води под његовим називом „.....“ у категорији „.....“ постављао делове приказаних епизода са појединачним изведбама, између осталог и композицијама које су предмет тужбеног захтева.

Из садржине дописа „Организације музичких аутора Србије – СОКОЈ“ од 23.01.2019. године, првостепени суд је утврдио да је у односу на ауторска дела која су предмет тужбеног захтева у периоду од 24.09.2017. до 17.12.2017. године, тужилац у бази ове колективне организације био регистрован као искључиви носилац имовинских ауторских права на бележење и умножавање дела и то са процентуално израженим уделима наведеним у овом допису, док је из извода са интернет базе података ове

колективне организације, суд утврдио да је тужилац означен као носилац права на домаћим музичким делима која су предмет тужбеног захтева. Из описа садржаја DVD под називом CD-A, CD-B, CD-C и CD-D, првостепени суд је утврдио да се на наведеним DVD налази садржај четврте сезоне емисије „.....“ са предметним делима која су коришћена у наведеној емисији, са описом коришћења сваког дела појединачно у смислу минутаже, измена аранжмана и текста и спајања са другим делима.

Оценом изведених доказа првостепени суд утврђује да није основан приговор недостатка активне легитимације тужиоца, јер је тужилац закључио ауторске уговоре у смислу члана 67. Закона о ауторском и сродним правима са издавачима, односно ауторима музичких дела, која су обухваћена тужбеним захтевом, а којима су на тужиоца пренета искључива имовинска права аутора ближе одређена у сваком поједином уговору. Даље утврђује да су тужени у заједничкој организацији произвели четврту сезону емисије „.....“, која се састоји од дванаест епизода, а у које емисије су уграђене композиције обухваћене тужбеним захтевом, па имајући у виду да тужилац туженом није пренео право и овлашћење да бележи и умножава предметне композиције, као ни да врши измене истих, закључује да је основан тужбени захтев који се односи на утврђење повреде права. Првостепени суд усваја и део тужбеног захтева који се односи на забрану даље повреде права и на објављивање пресуде о трошку тужених, образлажући да судбина овог дела тужбеног захтева зависи од усвајања тужбеног захтева за утврђење повреде ауторског права. Одлучујући о делу тужбеног захтева за исплату троструког износа уобичајене накнаде, првостепени суд закључује да су тужени наведену повреду учинили намерно или крајњом непажњом, с обзиром на то да су као професионална привредна друштва, која се редовно баве производњом телевизијских емисија били свесни или морали бити свесни обавезе лиценцирања музике, али тужбени захтев у овом делу одбија, образлажући да тужилац није доказао висину уобичајене накнаде коју би остварио да је предметно коришћење било законито. Наводи да уобичајена накнада представља просечну висину накнаде, коју је аутор остварио од ауторског дела његовим економским искоришћавањем у дужем периоду или у целом периоду економског искоришћавања, а да тужилац није доказао висину овако дефинисане просечне накнаде.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев усвојио у делу којим је тражено утврђење повреде искључивих имовинских ауторских права тужиоца бележењем и умножавањем, звучним и визуелним снимањем, као и изменом музичких ауторских дела у оквиру четврте сезоне емисије „.....“. Законом о ауторском и сродним правима уређена је садржина ауторског права, која се састоји од моралних права аутора и имовинских права аутора. Морална права аутора су право патернитета, право на назначење имена, право објављивања, право на заштиту интегритета дела, право на супротстављање недостојном коришћењу дела. Са друге стране, имовинска права аутора регулисана су општом одредбом у члану 19. закона, која предвиђа да аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела и да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада ако овим законом или уговором није другачије одређено. Даље је законом уређења и садржина других имовинских права аутора, између осталих и право на умножавање, као и право на прилагођавање, аранжирање и другу измену дела, а која права су предмет заштите у овом спору. Према члану 20. Закона о ауторском и сродним правима („Сл. гласник РС“ број 104/09, 99/11, 109/12 и 29/16-УС) који је у спорном периоду био на снази, аутор има

искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целости или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин. Дело се умножава нарочито графичким поступцима, фотокопирањем и другим фотографским поступцима којима се постиже исти резултат, звучним или визуелним снимањем, изградњом дела архитектуре, смештајем дела у електронском облику у меморију рачунара. Према члану 31. истог закона, аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани прилагођавање, превођење, аранжирање и друге измене дела. Наведена имовинска права аутора су предмет заштите у овом поступку, па нису основани жалбени наводи туженог да су у предметним емисијама музичка ауторска дела емитована, за шта је уредно плаћена накнада колективним организацијама за остваривање ауторског и сродних права. Плаћање законом прописане накнаде носиоцима ауторског и сродних права преко колективне организације за емитовање предмета заштите, међу којима су и права произвођача фонограма и права интерпретатора, а које се обавезно остварује преко колективних организација у смислу члана 150. Закона о ауторском и сродним правима, не искључује право аутора на заштиту имовинских права аутора, између осталих и права на бележење и умножавање дела, односно права на прилагођавање, превођење, аранжирање и друге измене дела. Такође нису основани жалбени наводи тужених да су предмет заштите морална права аутора, а која су непреносива. Тачно је да је једно од моралних права аутора право на заштиту интегритета дела, у оквиру кога аутор има искључиво право да штити интегритет свога дела и да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица, да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној и непотпуној форми, те да даје дозволу за прераду свога дела. Међутим, у конкретном случају предмет заштите није ово морално право аутора, већ искључиво имовинско право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела, односно прилагођавање, превођење, аранжирање и друге измене дела.

Правилно је првостепени суд на основу достављених ауторских уговора закључио да је тужилац овлашћен и активно легитимисан да штити предметна искључива имовинска права. Према члану 204. Закона о ауторском и сродним правима, повреду ауторског и сродног права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правима носиоца ауторског или сродног права, а прама члану 205. истог закона, тужбу због повреде права, између осталих лица, може поднети и стицалац искључивих овлашћења. Првостепени суд је правилном оценом садржине закључених уговора, утврдио да су тужиоцу уступљена искључива имовинска права на ауторским музичким делима која су предмет тужбеног захтева, а међу којима је и право на бележење и умножавање истих дела, затим право на прилагођавање, аранжирање и друге измене дела, као и право да другим лицима уступа ова права. Правилно је у првостепеном поступку утврђено да су тужени у производњи четврте сезоне емисије „.....“ неовлашћено, тј. без сагласности тужиоца уградили (синхронизовали) у емисије ауторска музичка дела, која су предмет тужбеног захтева, чиме су неовлашћено звучним и визуелним снимањем бележили и умножили предметна домаћа и инострана ауторска дела. Иста дела су скраћивана и спајана са другим делима, чиме су тужени повредили тужиочева искључива имовинска ауторска права. Осим наведеног тужени првог реда је на својој интернет страници постављао епизоде емисије „.....“, а тужени другог реда је на свом каналу на интернет сервису „.....” у оквиру опције „.....” постављао сегменте наведене емисије. Произлази да је правилно првостепени суд закључио да су

тужени, користећи наведена ауторска дела остваривали имовинску корист, односно повредили тужиочева искључива имовинска ауторска права.

Ово су разлози због којих је првостепена пресуда потврђена у ставу I изреке.

Одлучујући о преосталом делу тужбеног захтева, првостепени суд за своју одлуку није дао јасне и потпуне разлоге, а неки од датих разлога су нејасни и противречни, чиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Не могу се прихватити разлози првостепеног суда да захтев за изрицање забране туженима да даље врше повреду права, те обавезивање тужених да о свом трошку објаве пресуду, зависи само од усвајања тужбеног захтева за утврђење повреде ауторског права. Одлучујући о делу тужбеног захтева у ставовима II и III изреке првостепене пресуде, првостепени суд није дао разлоге за своју одлуку. Према члану 205. Закона о ауторском и сродним правима, носилац ауторског права, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стичалац искључивих овлашћења на ауторска и сродна права, може тужбом да захтева нарочито утврђење повреде права, престанак повреде права, уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права, уништење или преиначење алата и опреме уз помоћ којих су произведени предмети којима је извршена повреда права, накнаду имовинске штете и објављивање пресуде о трошку туженог. Део тужбеног захтева којим се тражи изрицање забране туженима да даље врше повреду искључивог ауторског права представља суштински захтев за престанак повреде права. Међутим, да би овакав захтев могао бити усвојен, тужбени захтев мора садржати прецизно означавање које су то радње забрањене туженима, а наведено је од значаја и у погледу подобности овог дела тужбеног захтева за извршење. У конкретном случају, првостепеном пресудом забрањено је туженима да врше повреду искључивог ауторског права даљим неовлашћеним коришћењем ауторских дела, али није прецизно наведено о каквој повреди се ради, о ком искључивом ауторском праву и о којим видовима коришћења предметних ауторских дела. Зато постоји противречност првостепене одлуке између става II и става I изреке, имајући у виду да је ставом I утврђена повреда права неовлашћеним бележењем и умножавањем звучним и визуелним снимањем као и изменом, док је ставом II туженима забрањено да врше повреду неовлашћеним коришћењем ауторских дела, без ближег назначења у чему се предметна забрана састоји.

Ставом III побијане пресуде тужени су обавезани да објаве изреку пресуде у одређеним дневним листовима, али побијана пресуда не садржи разлоге за одлуку о овом делу тужбеног захтева. Објављивање пресуде о трошку туженог је дозвољени тужбени захтев у спору о заштити ауторског права и исти може бити усвојен само уколико је основан и захтев за утврђење повреде права. То ипак не значи да је тужбени захтев за објављивање пресуде увек основан, ако је основан тужбени захтев за утврђење повреде права, већ то зависи од околности сваког конкретног случаја. У конкретном случају, тужба је поднета због повреде ауторских имовинских права која су тужиоцу уступљена од стичаоца искључивих овлашћења, односно носилаца истих. Сврха објављивања изреке пресуде којом је утврђена повреда права, јесте давање публицитета учињеној повреди права, којим се са једне стране превентивно делује у односу на лице које је већ извршило повреду, као и трећа лица, а са друге стране пружа се сатисфакција носиоцу права. Сатисфакција представља посебан облик накнаде нематеријалне штете лицу чије је право повређено, односно лицу чија су ауторска дела била предмет повреде.

Зато и за усвајање овог дела тужбеног захтева није довољно да је утврђена повреда права, већ суд мора ценити и све друге околности конкретног случаја и утврдити да ли су испуњени услови за усвајање овог дела тужбеног захтева. Као и о другим деловима тужбеног захтева, првостепени суд је дужан да за своју одлуку да разлоге на основу којих је одлука донета, па како за овај део тужбеног захтева првостепени суд није дао разлоге, иста је укинута.

Одлучујући о делу тужбеног захтева за исплату троструког износа уобичајене накнаде у износу од 6.388.362,00 динара са законском затезном каматом, првостепени суд није утврдио све битне чињенице за одлуку о овом делу тужбеног захтева, нити је у погледу истог дао јасне и потпуне разлоге. Првостепени суд утврђује да су тужени повреду права извршили намерно или крајњом непажњом, али да тужилац није доказао висину уобичајене накнаде, коју дефинише као просечну накнаду коју је аутор остварио од ауторског дела његовим економским искоришћавањем у дужам периоду или у целом периоду економског искоришћавања. Према члану 206. Закона о ауторском и сродним правима, ако је повреда имовинског права учињена намерно или крајњом непажњом, тужилац може, уместо накнаде имовинске штете, захтевати накнаду до троструког износа уобичајене накнаде коју би примио за конкретни облик коришћења предмета заштите, да је то коришћење било законито. Битне чињенице за одлучивање о захтеву за накнаду до троструког износа уобичајене накнаде су да ли је повреда учињена намерно или крајњом непажњом и висина уобичајене накнаде коју би тужилац примио за конкретан облик коришћења предмета заштите да је то коришћење било законито. У зависности од ових битних чињеница, суд одлучује да ли је основан захтев за исплату ове накнаде и у ком износу. Закон даје могућност захтевати накнаду до троструког износа уобичајене накнаде, али наведено не значи да тужилац у сваком случају има право на троструки износ. Да ли ће суд досудити једноструки, двоструки или троструки износ ове накнаде зависи од тога да ли је повреда учињена намерно или крајњом непажњом, те и од других конкретних околности сваког појединог случаја. Првостепени суд утврђује да су тужени повреду учинили намерно или крајњом непажњом, не утврђујући да ли је повреда учињена намерно, крајњом или обичном непажњом и не дајући разлоге за овај свој закључак. Не може се повреда извршити истовремено са намером и из крајње непажње, будући да се ради о различитим облицима кривике код грађанскоправне одговорности. Од утврђења да ли је повреда учињена намерно или крајњом непажњом зависи и висина накнаде на коју тужилац има право. Са друге стране, утврђење првостепеног суда да уобичајена накнада представља просечну висину накнаде коју је аутор остварио у дужем периоду или у целом периоду економског искоришћавања дела, супротан је одредби члана 206. Закона о ауторском и сродним правима. Уобичајена накнада је управо накнада коју би тужилац наплатио од туженог за конкретан облик коришћења предмета заштите да је са тужиоцем закључио уговор, те да је тужени овлашћено на конкретан начин користио предмет заштите. Зато тужилац нема обавезу да доказује просечну висину накнаде, коју је остварио од ауторског дела његовим економским искоришћавањем у дужем периоду, већ да докаже колику би накнаду остварио да је коришћење предмета заштите од стране тужених било законито. Тужилац је доставио одлуку, којом се утврђује висина накнаде за конкретан облик искоришћавања предмета заштите која има карактер ценовника, па на оцену доказне снаге ове одлуке не може утицати чињеница да се ради о једностраном акту, јер су ценовници за пружање одређених услуга или продају робе по правилу једностранни акти пружаоца услуге, односно продавца. Тужилац је доставио и уговор који је закључио за

уступање права на коришћење предмета заштите у емисији сродног садржаја, као што је емисија „.....“, којим је уговорена накнада од 18.000,00 евра у динарској противвредности, а у складу са достављеним ценовником. Тачан је закључак првостепеног суда да наведени уговор није довољан доказ за утврђивање уобичајене накнаде сам за себе, али може бити доказ о висини уобичајене накнаде с обзиром да се ради о неискључивом уступању права на коришћење каталога тужиоца у емисији која, као и емисија тужених, има доминантно музички карактер, а ради се о уступању за једну сезону емисије, али под условом да постоји доказ и о томе да је овај износ заиста плаћен тужиоцу. Наиме, чињеница да је одређени износ накнаде уговорен, не значи истовремено да је овај износ и плаћен за уступање тужиоцевих права, имајући у виду да се евентуално и накнадним анексима неког уговора тај износ може изменити. У смислу члана 206. Закона о ауторском и сродним правима, а имајући у виду да су тужени извршили повреду права тужиоца, тужилац има право да захтева накнаду, а њена висина зависи од утврђења да ли је повреда учињена намерно или крајњом непажњом и под условом да тужилац докаже висину уобичајене накнаде, односно висину накнаде коју би тужилац наплатио од туженог да је његово коришћење било законито. Ово су разлози због којих је првостепена одлука укинута у ставу IV изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овом пресудом, па ће утврдити све битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву за изрицање забране даље повреде права, претходно утврдивши да ли овај део тужбеног захтева испуњава услов одређености и да ли садржински одговора утврђеној повреди права. Затим ће, одлучујући о делу тужбеног захтева који се односи на објављивање изреке пресуде, утврдити све битне чињенице и о овом делу тужбеног захтева одлучити поново, дајући за своју одлуку јасне и потпуне разлоге. У погледу дела тужбеног захтева који се односи на захтев за исплату накнаде, првостепени суд ће након утврђења свих битних чињеница за одлуку о овом делу тужбеног захтева донети, нову на закону засновану одлуку за коју ће такође дати јасне и потпуне разлоге.

Како одлука о трошковима поступка зависи од успеха странака у спору, то је иста укинута.

Следом наведеног на основу чланова 390. и члана 391. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

ТВ/ОПГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА -СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с. р.

Тачност отправка оверава